

कमला नेहरु माध्यमिक कन्या शाळा,
राजगडनगर, नांदेड या शाळेचे श्री. सय्यद
साबेर सय्यद कासीम यांना मा.न्यायालयाच्या
आदेशानुसार वेतन थकबाकीची एकूण रक्कम
रु.६३,३५,९४३/- (रुपये त्रेसष्ट लक्ष पस्तीस
हजार नऊशे त्रेचाळीस फक्त) अदा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : न्यायाप्र-२०२४/प्र.क्र.४६/एसएम-४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक:-०१ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा:-

- १) मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथील रिट याचिका क्र.३४/२०१५ मधील दि.०५.०७.२०१६ रोजीचे आदेश.
- २) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांचा दि.२३.०६.२०२५ तसेच दि.३०.०७.२०२५ रोजीचा शासनास प्रस्ताव.

प्रस्तावना:-

१. श्री.दिगांबर कामाजी कोल्हे व श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांनी त्यांच्या शिपाई पदाला मान्यता मिळावी व त्या पदाला देय असणारे सर्व लाभ मिळणेबाबत मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट याचिका क्र. ७६५९/२०११ दाखल केली होती. उक्त याचिकेवर मा. न्यायालयाने दि.०३.०२.२०१२ रोजीच्या आदेशान्वये, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांनी त्यांचे कार्यालयात संबंधीतांची सुनावणी घेऊन दि.२७.०४.२०१२ रोजी पुढील प्रमाणे निर्णय दिलेला होता. - **“श्री सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांची नियुक्ती दि. ०२.०१.१९९९ रोजी आहे. त्यांना खात्याने मान्यता ही प्रदान केलेली आहे. दि.३१.१२.२००० रोजी ते मान्यता प्राप्त सेवक आहे. त्यामुळे त्यांचे पद पायाभूत पदामध्ये समावेश करणे आवश्यक होते. तथापि ते दुर्लक्षित राहिले आहे. याबाबत योग्यतो प्रस्ताव सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे पाठविण्यात येईल, असा निर्णय घेण्यात आला आहे.”**
२. तथापि, उपरोक्त निर्णयाची अंमलबजावणी न झाल्याने याचिकाकर्ते श्री. दिगांबर कामाजी कोल्हे व श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांनी मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट याचिका क्र.३४/२०१५ दाखल केली होती. उक्त याचिकेवर मा. उच्च न्यायालयाने दि. १५.०७.२०१६ रोजी पुढील प्रमाणे आदेश पारित केले आहेत.

8. So far as petitioner no.2 is concerned, the policy prevailing then mandates that if the post is sanctioned clear and vacant and if it was available prior to issuance of the afore-mentioned Government Resolution dated 26th March, 2002, the said post has to be counted in basic post. Therefore, the Education Officer has already directed petitioner nos.3 and 4 to submit proposal to the concerned Officer to that effect in respect of petitioner no.2. **It appears that since petitioner no.2 was appointed on 2nd January, 1999 and approval was granted to his services by the Education Officer at the relevant time, and he is approved teacher as on 31.12.2000, in case the proposal is already submitted by respondent nos 3 and 4 and if not already submitted, then if it is submitted within four weeks from today, respondent no.2 is directed to consider the same on the basis of policy prevailing at the time of appointment of petitioner no.2 and keeping in view the fact that approval to his services is granted long back.** In case it is not necessary to send the proposal as per the policy prevailing then to the State Government, and if respondent no.2 is competent to grant approval, respondent no. 2 shall take decision at his level in the light of the policy prevailing at the time of appointment within 8 weeks from today.

9. In the light of the discussion in the foregoing paragraphs, the Petition is partly allowed to the extent of petitioner no.2. **So far petitioner no.1 is concerned, the Petition stands rejected.** No costs.

३. मा. उच्च न्यायालयाचे रिट याचिका क्र.३४/२०१५ मधील दि.१५.०७.२०१६ रोजीच्या आदेशानुसार कार्यवाही केलेली नसल्याने याचिकाकर्ते श्री.सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांनी मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे अवमान याचिका क्र.७५४/२०१९ दाखल केली आहे. मा.न्यायालयाने सदर अवमान याचिकेवर दि.१८.०६.२०२५ रोजीच्या सुनावणीमध्ये पुढीलप्रमाणे निर्देश दिले आहेत.

2. Respondent No.2 shall remove all the deficiencies in the proposal and resubmit the same to the Government, within two weeks. On receipt of the said proposal, the Government shall take decision within two weeks thereafter.

४. श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांच्या पदाच्या अनुषंगाने येथे नमूद करण्यात येते की, केंद्र सरकारने बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम कायदा, २००९ (RTE Act, २००९) अंमलात आणला असून, सदर अधिनियमाची राज्य शासनाने दि. ०१/०४/२०१० पासून अंमलबजावणी सुरु केली आहे. केंद्र सरकारचा सदर अधिनियम राज्य शासनाने राज्यात अंमलात आणल्यामुळे राज्य शासनाचे यापुर्वीचे अधिनियम (१) बॉम्बे प्रायमरी एज्युकेशन ॲक्ट, १९४७ (२) हैद्राबाद प्रायमरी एज्युकेशन अधिनियम हे अधिनियम अधिक्रमित (Repeal) झालेले आहेत. तसेच, RTE Act, २००९ मध्ये शिक्षकेत्तर (Non-teaching posts) पदे देण्याची तरतुद नसल्यामुळे राज्य शासनाने उपरोक्त केंद्रीय अधिनियमातील तरतुदीनुसार सदरची पदे निर्माण केलेली नाहीत.

५. तथापि, याप्रकरणी याचिकाकर्ते श्री.सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई या शिक्षकेतर पदावरील नियुक्ती ही सन-१९९९ ची असून त्यांच्या वैयक्तिक मान्यता ह्या सन-२००९ पूर्वीच्या आहेत. राज्यशासनाकडून सदर अधिनियमाची अंमलबजावणी दि.०१.०४.२०१० पासून करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे याचिकाकर्त्याचे पद ही राज्यात आरटीई अधिनियम लागू होण्यापूर्वीची असल्याने, मा.न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशाच्या अनुषंगाने, सदर पदाला पायाभूत पद म्हणून घोषित करून अनुदान देणे आवश्यक आहे.

६. सबब, सदर प्रस्तावानुसार कमला नेहरु कन्या माध्यमिक शाळा, राजगडनगर, नांदेड या शाळेतील न्यायालयीन प्रकरणामध्ये नमूद श्री.सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई या शिक्षकेतर कर्मचा-याच्या पदाला पायाभूत पद म्हणून घोषित करून वेतन थकबाकी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

उपरोक्त प्रस्तावनेत नमूद केलेले विवेचन विचारात घेता, मा. उच्च न्यायालयाचे दि.१५.०७.२०१६ रोजीचे आदेशानुसार, श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई या शिक्षकेतर कर्मचारी यांचे पद पायाभूत पद म्हणून समाविष्ट करणे तसेच वेतन अनुदान थकबाकी याचिकाकर्ते यांना अदा करणे आवश्यक असल्याने, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांनी दि.२३.०६.२०२५ तसेच दि.३०.०७.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास सादर केलेल्या प्रस्तावातील न्यायालयीन प्रकरणामध्ये नमूद श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई या शिक्षकेतर कर्मचारी यांचे पद पायाभूत पद म्हणून समाविष्ट करणे तसेच त्यांचे वेतन अनुदान थकबाकी अदा करणे आवश्यक ठरते.

२. मा.न्यायालयाच्या आदेश तसेच शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांनी दि.२३.०६.२०२५ व दि. ३०.०७.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्तावित केल्यानुसार, कमला नेहरु माध्यमिक कन्या शाळा, राजगडनगर, नांदेड या शाळेतील श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई यांचे पद पायाभूत पद म्हणून समाविष्ट करण्यास तसेच त्यांना दि.०१.१२.२००३ ते दि.३०.०६.२०२५ पर्यंत वेतनापोटी द्यावयाच्या सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र “अ” प्रमाणे वेतन थकबाकीची एकूण रक्कम रु.६३,३५,९४३/- (रुपये त्रेसष्ट लक्ष पस्तीस हजार नऊशे त्रेचाळीस फक्त) अदा करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

३. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत असलेले थकित वेतन अदा करण्यासाठी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच अधीक्षक, वेतन व भनिनि पथक (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. उपरोक्त नियंत्रक अधिकारी व आहरण व

संवितरण अधिकारी यांनी सदर थकीत वेतन अदा करुन त्याचा अनुपालन अहवाल शासनास तात्काळ सादर करावा.

४. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम, शिपाई या शिक्षकेतर कर्मचारी यांचे पद पायाभूत पदांमध्ये समाविष्ट करण्याची कार्यवाही करावी. तसेच, मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम यांना शालार्थ आयडी देण्याबाबतची नियमोचित कार्यवाही संबंधीत सक्षम प्राधिकारी यांनी करावी.

५. सदर शासन निर्णय, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग पहिला, उपविभाग एक मधील अनु.क्र.५, नियम क्र. ३९(ब) टिप-५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांस अनुसरुन व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.७८६/व्यय-५ दि.११.०८.२०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर पदांवरील वेतनाचा खर्च हा “मागणी क्र. ई-२, २२०२ सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना साहाय्य, (००)(०१) सर्वसाधारण माध्यमिक शाळांना साहाय्यक अनुदाने (२२०२०४४२) ३६, सहाय्यक अनुदान (वेतन)” या लेखाशिर्षाखालील विभागाच्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा. कोणत्याही सबबीखाली या अनुदानाचे वितरण थांबविता येणार नाही. सदर खर्च उपलब्ध मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

७. सदर शासन निर्णय, मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशांच्या अधीन राहून निर्गमित करण्यात येत असून तो अन्य कोणत्याही प्रकरणात पुर्वोदाहरण म्हणून वापरता येणार नाही.

८. सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असुन त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२५०९०११३०४१४०३२१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(समीर सावंत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव (व्यय) यांचे स्वीय सहाय्यक वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

७. प्रधान सचिव (शालेय शिक्षण) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिकइझ) म.रा. पुणे.
- १०.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र , १/२ नागपूर.
- ११.महालेखापाल (लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र , १/२ मुंबई.
- १२.महालेखापाल (स्थायिक निकाल लेखा परीक्षा व लेखा) महाराष्ट्र १/२, नागपूर.
- १३.लेखा अधिकारी(शिक्षण), नांदेड.
- १४.विभागीय शिक्षण उपसंचालक, लातूर विभाग, लातूर.
- १५.शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड.
- १६.अधिक्षक वेतन पथक (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, नांदेड.
- १७.निवड नस्ती, एसएम-४.

विवरणपत्र “अ”

अ. क्र.	कर्मचार्याचे नाव	पद नाम	कालावधी	रक्कम (रु)	शेरा
१.	श्री. सय्यद साबेर सय्यद कासीम	शिपाई	दि.०१.१२.२००३ ते दि.३०.०६.२०२५	रु.६३,३५,९४३/-	कार्यरत आहेत
			एकूण	रु.६३,३५,९४३/-	